

Návod

jest dle §§ 5. a 239. tr. z. druh spoluviny záležející v tom, že se trestný čin (zločin, přečin, přestupek) rozkazem, radou, poučováním, schvalováním vzbuzuje a zúmyslně způsobuje. Uvedené prostředky, jichžto návodce používá, jsou jen příkladmo vypočteny; navádění děje se také jinými prostředky, jež nabádají ku spáchání trestného činu, jako na př. slíbením mzdy, vyhrůžkami, pokud arci tyto neuvedou v tak zv. nouzi, zneužitím vážnosti a jiné. Navádění předpokládá zlý úmysl, návodce musí chtít, aby naváděný trestného skutku se dopustil. Úmysl musí se vztahovati na určitý, konkrétní trestní čin, jež má spáchat určitá osoba jedna nebo několik osob určitých; všeobecné, abstraktní vyzývání nebo svádění k nezákonným skutkům tvoří samostatný přečin, nikoli však navádění k nezákonnému jednání, jež třeba bylo spácháno následkem vyzývání (§ 305 tr. z. a roz. kas. dv. s. ze dne 26. srpna 1887, sb. č. 1104).

Návod jest spoluvinou trestného činu navedeným spáchaného; následkem toho měl by návod teprve tehdy býti trestným, kdyby navádění se podařilo a navedený podnikl aspoň trestný pokus. Než dle § 9. tr. z. jest ten, kdo jiného k trestnému činu vyzývá, podněcuje nebo svéstí hledí, také tehdy trestuhodným, jestliže jeho činnost zůstala bez účinku a stihne jej ten trest, který by měl stihnouti pokus tohoto trestného skutku. Návodce stává se vinným týmž trestným činem, kterého se dopustil pachatel následkem jeho návodu. Spáchá-li tudíž navedený čin, jehož příčinou není návod, na příklad vraždu na místo zjednané loupeže (t. zv. *excessus mandati*), pak není návodce tímto činem vinen, při čemž však dlužno podotknouti, že neurčitý příkaz návodcův, na př. na těle někomu uškoditi, zahrnuje v sobě všechny zvláště nevyložené účinky. Návodci přičítá se jen ten skutek, který byl spáchán následkem návodu; osobní vlastnosti nebo poměry, které sice o skutku samém nerozhodují, avšak mají vliv na trestuhodnost účastníků, budtež jen tehdy návodci přičítány, vyskytují-li se na jeho straně. Okolnosti omlouvající, dí § 5 tr. z., které vylučují trestnost zločinu u pachatele nebo u některého spoluvinníka neb účastníka jenom následkem osobních poměrů jejich, na př. je-li dítětem žijícím ve společenství s okradeným (§ 463 tr. z.), nebudtež na ostatní spoluvinníky a účastníky rozšiřovány. Ježto návodci přičítá se týž trestní skutek, kterého se dopustil pachatel následkem navádění, podléhá z pravidla téže výměře trestu, která na pachatele jest stanovena, při čemž však okolnost, že jest návodcem, padá na váhu jakožto přitěžující (§§ 40 lit. e, 263 lit. 2. tr. z.).

S uvedenými ustanoveními všeob. zák. trest. shodují se také úplně voj. trest. zák. (§§ 17, 17) a trestní zákon pro Bosnu a Hercegovinu (§§ 9 a 15).

Dle osnovy nového trestního zákona (§ 51) tresce se jakožto účastník ten, kdo pohnul úmyslně jiného k vykonání trestného činu, který jím byl spáchán (návodce). Bezúčinné navádění netresce se všeobecně, nýbrž jen ve případech zákonem zvláště uvedených (křivá přísaha, nepravá nepřisežná výpověď, nepravé obviňování, usmrcení, krádež, zpronevěření, loupež a vydírání, všeobecně nebezpečné zločiny a přečiny) [§ 53]. Trest návodcův řídí se oním zákonem, kterého se užije na skutek, na němž návodce měl účast (§ 52).